JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER

17 päivänä helmikuuta 2000 *

1. Nederlandse Raad van Statessa (Alankomaat) on vireillä asia, joka koskee alankomaalaisia säädöksiä, joissa säädetään siitä tavasta, jolla määritellään se päivä, jona ajoneuvot on hyväksytty ensimmäistä kertaa liikenteessä käytettäväksi.

Esillä olevassa ennakkoratkaisupyynnössä Raad van State pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan seuraavia kahta kysymystä:

a) onko pääasiassa kysymyksessä olevan kaltainen säädös tekninen määräys, johon sovelletaan direktiivin 83/189/ETY, [1] sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/182/ETY, [2] mukaista tiedoksiantovelvollisuutta, ja

b) onko EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklaa (joista on muutettuina tullut EY 28 ja EY 30 artikla) tulkittava siten, että niiden vastainen on sellainen kansallinen säädös, jossa säädetään siitä tavasta, jolla määritellään se päivä, jona ajoneuvot on hyväksytty ensimmäistä kertaa liikenteessä käytettäväksi.

Ennen näiden kysymysten esittämistä Nederlandse Raad van State kysyy myös, mitä direktiivin 83/189/ETY versiota on sovellettava pääasiaan *ratione temporis*.

I Asiaan sovellettavat säädökset

Direktiivi 83/189/ETY

2. Direktiivin 83/189/ETY tavoitteena on turvata ennakkovalvonnan avulla tavaroiden vapaa liikkuvuus. [3] Tässä tarkoituksessa siinä otetaan käyttöön menettely, jossa jäsenvaltioiden on ilmoitettava

* Alkuperäinen kieli: ranska.

1 — Teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annettu neuvoston direktiivi (EYVL L 109, s. 8).

2 — 22.3.1988 annettu neuvoston direktiivi (EYVL L 81, s. 75).

3 — Ks. erityisesti asia C-13/96, Bic Benelux, tuomio 20.3.1997 (Kok. 1997, s. I-1753, 19 kohta).

komissiolle teknisiä määräyksiä koskevat hankkeensa. [4]

3. Direktiivin 83/189/ETY 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan

1) 'teknisellä eritelmällä' asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, suorituskyvystä, turvallisuudesta tai mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset;

5) 'teknisellä määräyksellä' teknistä eritelmää siihen liittyvine hallinnollisine määräyksineen, joiden noudattaminen on lain nojalla tai käytännössä pakollista saatettaessa tuote markkinoille tai käytettäessä sitä jäsenvaltion alueella tai suuressa osassa sen aluetta, lukuun ottamatta kuitenkaan paikallisten julkisyhteisöjen antamia määräyksiä;

6) 'teknistä määräystä koskevalla ehdotuksella' teknistä eritelmää ja siihen liittyviä hallinnollisia määräyksiä käsittävää tekstiä, joka on tarkoitus tai voidaan saattaa voimaan teknisenä määräyksenä — —

7) 'tuotteella' kaikkia teollisesti valmistettuja tuotteita ja kaikkia maataloustuotteita".

4. Direktiivin 83/189/ETY 8 ja 9 artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan yhtäältä antamaan komissiolle tiedoksi direktiivin soveltamisalaan kuuluvia teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset sekä toisaalta tietyissä tapauksissa lykkäämään useiden kuukausien ajaksi näiden ehdotusten hyväksymistä, jotta komissiolla on mahdollisuus selvittää, ovatko ne yhteisön oikeuden mukaisia, tai tehdä asiaa koskeva direktiiviehdotus tai antaa asiaa koskeva direktiivi.

5. Direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan mukaan "8 ja 9 artiklaa ei sovelleta, kun jäsenvaltiot täyttävät yhteisön direktiiveistä ja asetuksista johtuvia velvoitteitaan — — ".

4 — Ks. direktiivin 83/189/ETY kolmas perustelukappale.

6. Asiassa CIA Security International 30.4.1996 antamassaan tuomiossa [5] yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi direktiiviä 83/189/ETY siten, että 8 ja 9 artiklan mukaisen tiedoksiantovelvollisuuden rikkominen aiheuttaa sen, että kyseisiä teknisiä määräyksiä ei voida soveltaa yksityisiä oikeussubjekteja vastaan. Siten yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että yksityiset voivat vedota direktiivin 8 ja 9 artiklaan kansallisessa tuomioistuimessa, jonka on jätettävä soveltamatta sellainen kansallinen tekninen määräys, jota ei ole annettu tiedoksi direktiivin mukaisesti.

7. Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 23.3.1994 direktiivin 83/189/ETY olennaisesta muuttamisesta toisen kerran direktiivin 94/10/EY. [6]

8. Kyseisen direktiivin 12. perustelukappaleessa todetaan, että "— — direktiivin 83/189/ETY täytäntöönpano on tuonut esiin tarpeen selkeyttää käsitettä tekninen määräys, jota noudatetaan *tosiasiallisesti* — — ". Lisäksi 14. perustelukappaleen mukaan "direktiivin 83/189/ETY toiminnasta saatu kokemus on tuonut esiin myös mahdollisuuden selkeyttää tai täsmentää menettelysääntöjä tai jäsenvaltioille kyseisestä direktiivistä aiheutuvia velvoitteita — — ".

9. Direktiivin 94/10/EY 1 artikla sisältää seuraavat uudet määritelmät:

"2) 'teknisellä eritelmällä' asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, käyttöominaisuuksista, turvallisuudesta tai mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat myyntinimeä, termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset sekä vaatimustenmukaisuuden arvioinnin menettelyt.

— —

3) 'muulla vaatimuksella' vaatimusta, joka ei ole tekninen määräys ja joka asetetaan tuotteelle erityisesti kuluttajan ja ympäristön suojelutarkoituksessa ja joka koskee tuotteen elinkaarta markkinoille saattamisen jälkeen eli käyttöedellytyksiä, kierrätystä, uudelleenkäyttöä tai tuotteesta huolehtimista, jos nämä edellytykset voivat vaikuttaa merkittävästi tuotteen koostumukseen tai sen luonteeseen, taikka sen kaupan pitämistä;

— —

5 — Asia C-194/94, Kok. 1996, s. I-2201, 54 kohta.
6 — EYVL L 100, s. 30.

9) 'teknisellä määräyksellä' teknistä eritelmää tai muuta vaatimusta, mukaan lukien sovellettavat hallinnolliset määräykset, jonka noudattaminen on *oikeudellisesti tai tosiasiallisesti* pakollista ja joka koskee kaupan pitämistä tai käytettäessä sitä jäsenvaltiossa tai kyseisen jäsenvaltion merkittävässä osassa, sekä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista."

10. Direktiivin 94/10/EY 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 1 päivään heinäkuuta 1995 mennessä.

Kansallinen lainsäädäntö [7]

11. Alankomaiden tieliikennelainsäädännön perustana on vuoden 1994 Wegenverkeerswet (tieliikennelaki). Siinä säädetään julkisoikeudellisesta elimestä, Dienst Wegverkeeristä (tieliikennelaitos, jäljempänä DW), jonka tehtäviin kuuluu autojen rekisterinumerojen ja -otteiden antaminen Alankomaissa.

12. Alankomaalaiset rekisteriotteet ovat kolmeosaisia. Toinen osa sisältää sen henkilön henkilötiedot, jonka nimiin ajoneuvo on rekisteröity. Kolmas osa sisältää rekisterinumeron, ajoneuvon yleiset tekniset tiedot sekä merkinnän rekisteriotteen voimassaoloajasta. Ensimmäinen osa sisältää ajoneuvoa koskevat yksityiskohtaiset tekniset tiedot sekä kohdan "erityistietoja", jossa mainitaan ajoneuvon käyttöönottamispäivä, toisin sanoen se päivä, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäistä kertaa liikenteessä käytettäväksi. [8]

13. Kyseisen päivän määrittelemistä koskevat säännöt sisältyvät Regeling houdende vaststelling van regels omtrent de wijze waarop de datum van eerste toelating tot de openbare weg op het kentekenbewijs, dan wel het registratiebewijs van een voertuig wordt bepaald -nimiseen asetukseen (asetus, jossa vahvistetaan säännöt siitä, kuinka määritellään ajoneuvon rekisteriotteeseen merkittävä päivä, jona ajoneuvo on ensimmäisen kerran hyväksytty liikenteessä käytettäväksi; jäljempänä riidanalainen

7 — Kansallisen lainsäädännön kuvaus perustuu ennakkoratkaisupyynnön ranskankieliseen käännökseen (s. 4 ja 5) sekä Alankomaiden hallituksen (3, 4 ja 30—52 kohta) ja komission esittämiin huomautuksiin (15—29 kohta).

8 — Vuoden 1994 Voertuigreglementin 10 §:n 1 momentissa (alankomaalainen asetus, joka koskee Wegenverkeerwetin täytäntöönpanoa) säädetään, että päivämäärä, jona ajoneuvo on otettu käyttöön, on se päivä, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäistä kertaa liikenteessä käytettäväksi.

asetus). Liikenneasioista ja yleisistä töistä vastaava ministeri antoi asetuksen 9.12.1994. Asetus tuli voimaan 1.1.1995.

14. Sen päivän määrittelemiseksi, jona ajoneuvo on ensimmäisen kerran hyväksytty liikenteessä käytettäväksi, riidanalaisessa asetuksessa [9] säädetään kolmesta eri vaihtoehdosta.

15. *Ensimmäinen vaihtoehto* koskee ajoneuvoja, joita ei ole koskaan aikaisemmin rekisteröity Alankomaissa tai ulkomailla. Niiden osalta riidanalaisen asetuksen 3 §:ssä säädetään, että DW:n on tutkittava, onko ajoneuvossa "selviä merkkejä käytöstä".

Jos niitä on, päiväksi, jona ajoneuvo on ensimmäisen kerran hyväksytty liikenteessä käytettäväksi, DW merkitsee viran puolesta ajoneuvon valmistumispäivän. [10]

Jos ajoneuvossa ei sitä vastoin ole selviä merkkejä käytöstä, DW voi antaa "avoimen" rekisteriotteen. Kysymys on todistuksesta, jossa ilmoitetaan päiväksi, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäisen kerran liikenteessä käytettäväksi, se päivä, joka on kyseisen alankomaalaisen rekisteriotteen antamispäivä. [11] Kuitenkin tällainen todistus voidaan antaa vain, jos rekisteröintiä hakenut henkilö esittää virallisen asiakirjan, josta käy ilmi, ettei ajoneuvoa ole aikaisemmin rekisteröity.

16. *Toinen vaihtoehto* koskee ajoneuvoja, jotka on jo aiemmin rekisteröity Alankomaissa. Niiden osalta riidanalaisen asetuksen 2 §:ssä säädetään, että aikaisempaan alankomaalaiseen rekisteriotteeseen merkityt tiedot siirretään uuteen rekisteriotteeseen. Päivä, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäisen kerran liikenteessä käytettäväksi, on siten aikaisempaan alankomaalaiseen rekisteriotteeseen merkitty päivä.

17. *Kolmas vaihtoehto* koskee ajoneuvoja, jotka on jo rekisteröity Alankomaiden ulkopuolella. Niiden osalta asetuksen 4 §:ssä säädetään, että DW:n on tutkittava, onko ajoneuvossa "selviä merkkejä käytöstä".

9 — Nojaudun riidanalaisen asetuksen 2—8 §:ään (ks. tältä osin ennakkoratkaisupyynnön ranskankielinen käännös (s. 4—5), Alankomaiden hallituksen (44—45 kohta) ja komission (22—28 kohta) esittämät huomautukset.

10 — Kuitenkin riidanalaisen asetuksen 8 §:n mukaan henkilö, joka hakee rekisteröintiä, voi esittää vastakkaista näyttöä tyhjentävästi lueteltujen asiakirjojen avulla.

11 — Riidanalaisen asetuksen 3 §:n 4 momentissa säädetään, että mikäli tällaista asiakirjaa ei ole, DW kääntyy muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten puoleen. Mikäli DW toteaa, että ajoneuvo on jo aikaisemmin rekisteröity ulkomailla, DW määrittää päivämääräksi, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäisen kerran liikenteessä käytettäväksi, ulkomaisen rekisteriotteen antamispäivän. Sitä vastoin mikäli selvitys ei tuota mitään tulosta, DW voi antaa "avoimen" rekisteriotteen.

Jos ajoneuvossa ei ole selviä merkkejä käytöstä, DW voi antaa "avoimen" rekisteriotteen. Kuitenkin todistus voidaan antaa vain, jos rekisteröintiä hakenut henkilö esittää seuraavat asiakirjat:

a) ulkomaisen, korkeintaan kaksi päivää aiemmin annetun rekisteriotteen sekä

b) alkuperäisen ostolaskun, josta ilmenee ajoneuvolla ajettujen kilometrien määrä, joka ei saa ylittää 2 500:aa kilometriä ja jossa on jälleenmyyjän ilmoitus siitä, että ajoneuvo on uusi ja käyttämätön.

Jos ajoneuvossa sitä vastoin on selviä merkkejä käytöstä tai se on ollut ulkomailla rekisteröitynä kauemmin kuin kaksi päivää, DW antaa rekisteriotteen, johon on merkitty päiväksi, jona ajoneuvo on ensimmäisen kerran hyväksytty liikenteessä käytettäväksi, se päivä, jona ajoneuvo otettiin ulkomailla ensimmäisen kerran käyttöön ja joka käy ilmi ulkomaisesta rekisteriotteesta.

II Tosiseikat ja pääasia

18. Autohaus Werner Pelster GmbH (jäljempänä Autohaus Werner), kotipaikka Gronau (Saksa), on Bayerische Motorenwerke AG:n (jäljempänä BMW) jälleenmyyjäverkkoon kuuluva virallinen jälleenmyyjä.

19. Se rekisteröi 6.8.1996 BMW-merkkisen henkilöauton Saksassa. Toimivaltaiset viranomaiset antoivat Autohaus Wernerin nimelle merkityn rekisteriotteen, ja ajoneuvo hyväksyttiin siten liikenteessä käytettäväksi Saksassa.

20. Snellers Auto's BV (jäljempänä Snellers), alankomaalainen rinnakkaistuoja, osti 13.8.1996 ajoneuvon Autohaus Werneriltä. Laskun mukaan kyseessä oli uusi ajoneuvo, jonka kilometrimääräksi ilmoitettiin 800 kilometriä. Ajoneuvo poistettiin rekisteristä Saksassa samana päivänä.

21. Snellers haki ajoneuvon 14.8.1996 Gronausta ja toi sen Alankomaihin. Snellers vei sen 15.8.1996 katsastettavaksi Lichtenvoordenin katsastusasemalle (Alankomaat) ja pyysi sen rekisteröimistä Alankomaissa.

22. Zoetermeerin DW antoi 10.1.1997 rekisteriotteen, jossa päiväksi, jona ajoneuvo oli hyväksytty ensimmäisen kerran liikenteessä käytettäväksi, vahvistettiin 6.8.1996. Rekisteriotteen I osassa olevaan kohtaan "erityistietoja" oli merkitty seuraavaa: "ensimmäinen hyväksymispäivä 060896".

DW perusteli päätöksensä sillä, että ajoneuvo oli ollut rekisteröitynä Alankomaiden ulkopuolella kauemmin kuin kaksi päivää. Riidanalaisen asetuksen 4 ja 5 §:n mukaan DW ei voinut antaa "avointa" rekisteriotetta, vaan sen oli vahvistettava päiväksi, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäisen kerran liikenteessä käytettäväksi, se päivä, jona ajoneuvo oli otettu liikenteessä käyttöön Saksassa.

23. Snellers katsoi, että DW:n päätöksestä oli seurauksena ajoneuvon arvon alentuminen. Alankomaalaisen rekisteriotteen antamispäivänä eli 10.1.1997 ajoneuvon valmistumisvuotena pidettäisiin näet vuotta 1996 rekisteriotteessa olevan maininnan "ensimmäinen hyväksymispäivä 060896" johdosta. Jos DW sitä vastoin olisi antanut "avoimen" rekisteriotteen, ajoneuvon valmistusvuotena olisi rekisteriotteen antamispäivänä voitu pitää vuotta 1997. [12]

24. Snellers nosti DW:n päätöksestä kanteen Arrondissementsrechtbank te Almelossa. Arrondissementsrechtbankin puheenjohtaja kumosi riidanalaisen päätöksen 3.4.1997 tekemällään päätöksellä. DW teki tästä päätöksestä valituksen ennakkoratkaisun esittäneeseen tuomioistuimeen.

25. Pääasian osalta Snellers on esittänyt kahdenlaisia väitteitä. Yhtäältä se katsoo, että riidanalainen asetus on tekninen määräys, jota ei ole direktiivin 83/189/ETY mukaisesti annettu komissiolle tiedoksi. Kyseistä asetusta ei siten voitaisi soveltaa Snellersiin asiasta C-194/94, CIA Security International todetun mukaisesti. Toisaalta Snellers katsoo, että riidanalainen asetus on perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan vastainen, sillä se on määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide, jota ei voida perustella ympäristönsuojelua tai liikenneturvallisuutta koskevilla näkökohdilla.

26. Ennakkoratkaisupyynnössään [13] Nederlandse Raad van State on todennut, ettei riidanalaista asetusta ole annettu komissiolle tiedoksi direktiivin 83/189/ETY säännösten mukaisesti.

12 — Ks. Snellersin huomautusten 6—11 kohta.

13 — Ranskankielinen käännös, s. 13.

III Ennakkoratkaisukysymykset

27. Näin ollen Nederlandse Raad van State on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Kun direktiiviä 83/189/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/182/ETY, sovelletaan 9.12.1994 annettuun kansalliseen säädökseen, onko otettava huomioon myös tuon päivämäärän jälkeen direktiivillä 94/10/EY tehdyt muutokset ja muun muassa tämän direktiivin johdannossa käytetyt sanamuodot?

2) Jos kysymykseen 1 on vastattava *myöntävästi*, kuuluuko [asetuksen] kaltainen säädös direktiivin 83/189/ETY soveltamisalaan, sellaisena kuin kyseinen direktiivi on muutettuna direktiivillä 88/182/ETY ja direktiivillä 94/10/EY?

3) Jos kysymykseen 1 on vastattava *kieltävästi*,

a) onko direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin kyseinen direktiivi on muutettuna direktiivillä 88/182/ETY, käytettyä termiä 'tekninen eritelmä' tulkittava siten, että se tarkoittaa myös [asetuksen] kaltaista säädöstä?

b) Jos näin ei ole, kuuluuko tällainen säädös muutetun direktiivin 1 artiklan 5 kohdan (jossa määritellään 'tekninen määräys') soveltamisalaan?

4) Onko avointen rekisteriotteiden antamista koskeva kansallinen säädös EY:n perustamissopimuksen 30 artiklassa tarkoitettu tuonnin määrällisiä rajoituksia vaikutuksiltaan vastaava toimenpide, jos tästä säädöksestä siitä huolimatta, ettei siinä muodollisesti tehdä eroa virallisten maahantuojien ja rinnakkaistuojien välillä, seuraa, että rinnakkaistuojien on tosiasiallisesti vaikeampaa toimittaa autoja, joille annetaan avoin rekisteriote, koska rinnakkaistuojat voivat ostaa ulkomailta ainoastaan rekisteröityjä autoja, kun taas avoimen rekisteriotteen antaminen edellyttää säädöksen mukaan muun muassa sitä, että toisesta jäsenvaltiosta tuotu auto ei ole ollut kahta päivää

pitempään rekisteröitynä tässä toisessa jäsenvaltiossa?

5) Jos kysymykseen 4 on vastattava *myöntävästi*, onko [asetuksen] kaltainen säädös perusteltu liikenneturvallisuutta ja/tai ympäristönsuojelua koskevien pakottavien vaatimusten vuoksi ja erityisesti sen vuoksi, että se liittyy autoille asetettuihin vaatimuksiin ja sen päivän määrittelemiseen, josta yleinen säännönmukainen katsastusvelvollisuus alkaa?

6) Jos kysymykseen 5 on vastattava *myöntävästi*, onko tällaisen kaupan esteen katsottava olevan oikeassa suhteessa avointen rekisteriotteiden antamista koskevalla kansallisella säädöksellä tavoiteltuun päämäärään nähden, jos kyseisessä säädöksessä ei sallita todisteiden esittämistä ajoneuvon uutuudesta; onko tähän kysymykseen annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että rinnakkaistuoja voi sopia toisessa jäsenvaltiossa olevan tavarantoimittajansa kanssa, että tämä hakee ulkomaisen rekisteriotteen antamisen jälkeen lykkäystä näin myönnetylle hyväksynnälle ja luopuu lykkäyksestä, kun rinnakkaistuoja pyytää rekisteröintiä siinä valtiossa, johon ajoneuvo tuodaan?"

IV Ennakkoratkaisukysymyksiin annettava vastaus

Ensimmäinen kysymys

28. Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy, että onko sen arvioimiseksi, onko 9.12.1994 annettu kansallinen säädös direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettu tiedoksiantovelvollisuuden piiriin kuuluva tekninen määräys, sovellettava ainoastaan tämän direktiivin säännöksiä, vai onko huomioon otettava direktiivillä 94/10/EY näihin säännöksiin tehdyt muutokset.

29. Ensimmäisen kysymyksen taustalla olevat syyt on helppo ymmärtää. Direktiivi 94/10/EY annettiin 23.3.1994. Vakiintuneen käytännön mukaan siinä kuitenkin asetettiin määräaika, johon mennessä jäsenvaltioiden oli annettava direktiivin noudattamiseksi tarvittavat säädökset. Tämä määräaika, jota tavallisesti kutsutaan "täytäntöönpanomääräajaksi", päättyi 1.7.1995.

Esillä olevassa asiassa riidanalainen asetus on annettu 9.12.1994. Se on siten annettu direktiivin 94/10/EY antamisen *jälkeen* mutta *ennen* täytäntöönpanomääräajan päättymistä.

Kansallinen tuomioistuin pyrkii siten selvittämään, mikä on direktiivin 83/189/ETY se versio, jonka perusteella on arvioitava, onko riidanalainen asetus tekninen määräys, ja jos se on tällainen määräys, oliko siihen sovellettava direktiivin kyseisen version mukaista tiedoksiantovelvollisuutta.

30. Ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus selviää mielestäni EY:n perustamissopimuksen kahdesta määräyksestä.

Yhtäältä EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannessa kohdassa (josta on muutettuna tullut EY 249 artiklan kolmas kohta) määrätään, että "direktiivi velvoittaa saavutettavaan tulokseen nähden jokaista jäsenvaltiota, jolle se on osoitettu, mutta jättää kansallisten viranomaisten valittavaksi muodon ja keinot".

Tämän määräyksen perusteella " — — valtioille, joille [direktiivi] osoitetaan, on direktiivin nojalla tietyn tuloksen saavuttamista koskeva velvollisuus, joka on täytettävä ennen itse direktiivissä asetetun määräajan päättymistä". [14]

Toisaalta EY:n perustamissopimuksen 191 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 254 artikla) mukaan kaikille jäsenvaltioille osoitetut direktiivit tulevat voimaan niissä säädettynä päivänä tai, jollei voimaantulosta ole säädetty, kahdentenakymmenentenä päivänä siitä, kun ne on julkaistu. Muut direktiivit tulevat voimaan, kun ne on annettu tiedoksi niille, joille ne on osoitettu. [15]

31. Yksinkertaistetusti voidaan katsoa, että edellä mainituissa määräyksissä samoin kuin direktiivissä itsessään asetetaan jäsenvaltioille kahdenlaisia perättäisiä velvoitteita: ensin direktiivin "täytäntöönpanovelvoite" ja sitten direktiivin "noudattamisvelvoite".

32. "Täytäntöönpanovelvoite" edellyttää vakiintuneen kaavan mukaan, että jäsenvaltiot saattavat voimaan ja panevat täytäntöön kaikki direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset asetetussa määräajassa. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivissä säädetty tulos on saavutettu, kun täytäntöönpanomääräaika päättyy. Tällainen velvoite merkitsee erityisesti sitä, että ne sisällyttävät kansalliseen oikeuteensa direktiivin "aineelliset" säännökset, toisin sanoen direktiivin muut kuin täytäntöönpanovelvoitetta ja määräaikaa koskevat säännökset.

Perustamissopimuksen 191 artiklan mukaan täytäntöönpanovelvoite alkaa jäsenvaltioiden osalta direktiivin voi-

14 — Asia 8/81, Becker, tuomio 19.1.1982 (Kok. 1982, s. 53, 18 kohta; Kok. Ep. VI, s. 295).

15 — Ennen kuin tätä määräystä muutettiin sopimuksella Euroopan unionista, ETY:n perustamissopimuksen 191 artiklan mukaan kaikki direktiivit tulivat voimaan, kun ne oli annettu tiedoksi niille, joille ne on osoitettu.

maantulopäivästä [16] — eli sen tiedoksiantamisesta, siinä säädetystä päivästä tai, jollei voimaantulosta ole säädetty, kahdentenakymmenentenä päivänä siitä, kun se on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä. Lisäksi perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan mukaan täytäntöönpanovelvoite on voimassa koko sen ajan, joka direktiivissä on säädetty tätä tarkoitusta varten.

Edellä mainitussa asiassa C-129/96, Inter-Environnement Wallonie, antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin päätteli sitä paitsi, että täytäntöönpanovelvoite asetti tiettyjä rajoituksia jäsenvaltioiden lainsäädäntövapaudelle yhteisön direktiivien täytäntöönpanomääräaikana. [17]

Muistutettuaan ensiksi näet, että " — — direktiivi, siitä hetkestä lähtien kun se on annettu tiedoksi, saa aikaan sitä jäsenvaltiota koskevia oikeusvaikutuksia, jolle se on osoitettu", [18] yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että "perustamissopimuksen 5 artiklan toisen kohdan ja 189 artiklan kolmannen kohdan ja direktiivin itsensä soveltamisesta seuraa, että jäsenvaltioiden on tämän määräajan kuluessa pidätyttävä antamasta säännöksiä, jotka ovat omiaan vakavasti vaarantamaan direktiivissä säädetyn tavoitteen toteuttamisen". [19]

33. "Noudattamisvelvoite" puolestaan edellyttää, että jäsenvaltiot noudattavat yhteisön direktiivissä säädetyn tuloksen sisältöä tai *tarkoitusta*. Jäsenvaltioiden, samoin kuin toimivaltaisten viranomaisten ja henkilöiden, joita asia koskee, on sovellettava ja noudatettava direktiivin aineellisia säännöksiä tilanteissa, joihin direktiiviä sovelletaan. Tällainen velvoite johtuu jäsenvaltioiden toteuttamista täytäntöönpanotoimenpiteistä tai jollei niitä ole toteutettu, siitä välittömästä oikeusvaikutuksesta, joka kysymyksessä olevan direktiivin asian kannalta merkityksellisillä säännöksillä mahdollisesti on.

Kuitenkin perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan nojalla tämä noudattamisvelvoite alkaa käytännössä vasta direktiivissä säädetyn täytäntöönpanomääräajan päättymisen jälkeen. [20]

Siten edellä mainitussa asiassa Becker antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että "kyseisestä kohdasta [perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannesta kohdasta] ilmenee, että valtioilla, joille [direktiivi] osoitetaan, on direktiivin nojalla tietyn tuloksen saavuttamista koskeva velvollisuus, joka on täytettävä *ennen itse direktiivissä asetetun määräajan päättymistä*". [21]

16 — Ks. vastaavasti tältä osin julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus asiassa C-129/96, Inter-Environnement Wallonie, tuomio 18.12.1997 (Kok. 1997, s. I-7411, 30 kohta). Osassa oikeuskirjallisuutta arvioidaan, että täytäntöönpanovelvoite alkaa direktiivin *antamisesta*: ks. Tomasevic, D., "La situation des particuliers durant le délai de transposition des directives européennes", *Journal des tribunaux de droit européen*, 1998, s. 184, 12 kohta.

17 — Ks. tältä osin myös julkisasiamies Mancinin ratkaisuehdotus asiassa 30/85, Teuling, tuomio 11.6.1987 (Kok. 1987, s. 2497, 7 kohta).

18 — Ks. em. asia Inter-Environnement Wallonie, tuomion 41 kohta.

19 — Ks. alaviitteessä 18 mainittu asia, tuomion 45 kohta.

20 — Paitsi siinä tapauksessa, että jäsenvaltio on täytäntöönpannut direktiivin oikeusjärjestyksessään *ennen* täytäntöönpanomääräajan päättymistä. Tällöin noudattamisvelvoite perustuu ainoastaan kansallisiin täytäntöönpanotoimiin ja alkaa näissä toimissa määritellystä ajankohdasta.

21 — Ks. em. asia Becker, tuomion 18 kohta (kursivointi tässä). Ks. tältä osin myös asia 148/78, Ratti, tuomio 5.4.1979 (Kok. 1979, s. 1629, 44 kohta; Kok. Ep. IV, s. 473) sekä julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus asiassa C-156/91, Hansa Fleisch Ernst Mundt, tuomio 10.11.1992 (Kok. 1992, s. I-5567, 22 kohta). Ks. myös oikeuskirjallisuuden osalta Prechal, S. *Directives in European Community Law*, 1995, s. 24.

Lisäksi edellä mainitussa asiassa Inter-Environnement Wallonie antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi seuraavaa:

"Koska määräajalla on tarkoitus antaa jäsenvaltioille riittävästi aikaa saattaa täytäntöönpanotoimenpiteet voimaan, niitä ei voida ennen määräajan päättymistä moittia siitä, etteivät ne ole saattaneet direktiiviä osaksi kansallista oikeusjärjestystään.

— —

Vaikkakaan *jäsenvaltioilla ei ole velvollisuutta saattaa täytäntöönpanotoimia voimaan ennen määräajan päättymistä* — — ".[22]

34. Katson, että tekemäni perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan tulkinta saa myös vahvistusta yhteisöjen tuomioistuimen yhteisön direktiivien välitöntä oikeusvaikutusta koskevasta oikeuskäytännöstä.[23]

On näet tiedossa, että tärkein syy, miksi yhteisöjen tuomioistuin on katsonut direktiiveillä olevan välttämättömiä oikeusvaikutuksia, on se, että jäsenvaltiot ovat laiminlyöneet velvoitteitaan. Yhteisöjen tuomioistuin on siten arvioinut, että " — — jäsenvaltio, joka ei ole määräajassa toteuttanut direktiivissä säädettyjä täytäntöönpanotoimenpiteitä, ei voi yksityisiä vastaan vedota siihen, että se on jättänyt täyttämättä direktiivin sisältämät velvoitteet".[24] Yhteisöjen tuomioistuin pyrkii tällä oikeuskäytännöllä siihen, että "estetään mahdollisuus, että valtio saisi etua siitä, ettei noudata yhteisön oikeutta".[25] On siten katsottu, että "ei voida hyväksyä — — että jäsenvaltio, jonka yhteisön lainsäätäjä on velvoittanut antamaan tiettyjä sen — kuten elinten- ja yksityisten välisiä suhteita sääntteleviä oikeussääntöjä ja antamaan yksityisille tiettyjä oikeuksia, voisi nämä oikeudet yksilöiltä evätäkseen vedota siihen, ettei se ole täyttänyt velvollisuuksiaan."[26]

Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut vakiintuneessa oikeuskäytännössään, että " — — yksityiset eivät voi vedota direktiiviin kansallisissa tuomioistuimissa *ennen direktiivin täytäntöönpanemiseksi kansallisessa oikeusjärjestyksessä asetetun määräajan päättymistä*".[27] Tämä oikeuskäytäntö liittyy edellä mainitussa asiassa Inter-Environnement Wallonie tehtyyn ratkaisuun: kun direktiivin täytäntöönpanemiseksi asetettu määräaika ei ole päättynyt, jäsenvaltion ei voida niin kauan katsoa

22 — 43 ja 45 kohta (kursivointi tässä).

23 — Direktiivien välitöntä vaikutusta koskevan laajemman arvioinnin osalta viittaan asiassa C-287/98 (Kok. 2000, s. I-6917, I-6920), Linster, 11.1.2000 antamaani ratkaisuehdotukseen.

24 — Ks. em. asia Ratti, tuomion 22 kohta.

25 — Asia 152/84, Marshall, tuomio 26.2.1986 (Kok. 1986, s. 723, 49 kohta; Kok. Ep. VIII, s. 477).

26 — Asia C-91/92, Faccini Dori, tuomio 14.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3325, 23 kohta).

27 — Asia C-316/93, Vanneetveld, tuomio 3.3.1994 (Kok. 1994, s. I-763, 16 kohta; kursivointi tässä).

"laiminlyöneen velvoitteitaan" siitä syystä, että se ei vielä ole saattanut direktiiviä osaksi kansallista oikeusjärjestystään. [28]

35. Esillä olevassa asiassa kansallinen tuomioistuin kysyy, että onko sen arvioimiseksi, onko riidanalainen asetus direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettu tiedoksiantovelvollisuuden piiriin kuuluva tekninen määräys, kyseisen direktiivin säännöksiä sovellettava sellaisina kuin ne ovat muutettuina direktiivillä 94/10/EY.

Tältä osin on huomautettava, että jos riidanalainen asetus olisi luokiteltava direktiivissä 94/10/EY tarkoitetuksi "tekniseksi määräykseksi", tällainen luokittelu tapahtuisi kyseisen direktiivin *aineellisten* säännösten perusteella. Toisin sanoen mahdollinen velvoite ilmoittaa riidanalainen asetus komissiolle direktiivin 94/10/EY mukaisesti perustuu täysin direktiivin 94/10/EY niin sanottuun "noudattamisvelvoitteeseen".

Kuitenkin riidanalaisen asetuksen antamishetkellä 9.12.1994 direktiivissä 94/10/EY ei asetettu jäsenvaltioille mitään "noudattamisvelvoitetta", koska kyseisen säännöksen täytäntöönpanomääräaika ei ollut vielä päättynyt. Perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan mukaan tällainen velvoite alkaa vasta mainitun täytäntöönpanomääräjän päättyessä eli 1.7.1995. Ennen tämän määräajan päättymistä ainoat jäsenvaltioita koskevat velvoitteet johtuivat direktiivin 94/10/EY niin sanotusta "täytäntöönpanovelvoitteesta".

36. Näissä olosuhteissa Alankomaiden viranomaisia ei voida syyttää siitä, etteivät ne ole tutkineet ja tarvittaessa antaneet tiedoksi riidanalaista asetusta direktiivin 94/10/EY säännösten mukaisesti.

37. Ehdotan siten, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen siten, että arvioitaessa, onko 9.12.1994 annettu kansallinen säädös direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettu tiedoksiantovelvollisuuden piiriin kuuluva tekninen määräys, ainoastaan direktiivin 83/189/ETY säännökset on otettava huomioon, eikä huomioon ole otettava direktiivillä 94/10/EY siihen tehtyjä muutoksia.

38. Ratkaisu olisi selvästi erilainen, jos kävisi ilmi, että Alankomaiden kuningaskunta olisi toteuttanut direktiivin 94/10/EY täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet *ennen* riidanalaisen asetuksen antamista. Tällaisessa tapauksessa nimittäin kysymystä asetuksen mahdollisesta luokittelusta "tekniseksi määräykseksi" samoin kuin kysymystä mahdollisesta velvollisuudesta antaa asetus tiedoksi komissiolle olisi arvioitava ainoastaan alanko-

28 — Tätä tulkintaa vahvistaa yhteisöjen tuomioistuimen EY:n perustamissopimuksen 169 artiklaa (josta on muutettuna tullut EY 226 artikla) koskeva oikeuskäytäntö. Julkisasiamies Jacobs näet korosti perustellusti edellä mainitussa asiassa Inter-Environnement Wallonie antamassaan ratkaisuehdotuksessa seuraavaa: " — — yhteisöjen tuomioistuin on useissa perustamissopimuksen 169 artiklan perusteella nostettuja kanteita koskevissa tuomioissaan, jotka ovat koskeneet direktiivien täytäntöönpanon laiminlyöntiä ja joissa se on todennut jäsenvaltioiden jättäneen noudattamatta yhteisön oikeuden mukaisia velvoitteitaan, johdonmukaisesti määritellyt tämän noudattamatta jättämisen laiminlyönniksi toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä *säädetyssä määräajassa*" (16 kohta).

maalaisten täytäntöönpanotoimenpiteiden perusteella, ja ne tulisivat siten voimaan näissä toimenpiteissä säädetystä ajankohdasta.

Kuitenkin koska ei ole mitään seikkaa, joka osoittaisi direktiivin 94/10/EY tulleen "etukäteen" täytäntöönpannuksi Alankomaiden oikeusjärjestyksessä, tutkin kysymystä siitä, onko riidanalainen asetus tekninen määräys direktiivin 83/189/ETY säännösten nojalla.

Toinen kysymys

39. Ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Kolmas kysymys

40. Kolmannella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy, onko säännös päivästä, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäistä kertaa liikenteessä käytettäväksi, direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettu tekninen eritelmä ja onko kansallinen säännös, jossa säädetään siitä, miten tämä päivämäärä määritellään, kyseisessä direktiivissä tarkoitettu tekninen määräys.

Lisäksi ennakkoratkaisukysymyksen perusteluista [29] käy ilmi, että Nederlandse Raad van State kysyy myös sitä, onko tällaisen määräyksen antaneen jäsenvaltion annettava se tiedoksi komissiolle direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan mukaisesti vai onko se vapautettu tästä velvollisuudesta kyseisen direktiivin 10 artiklan mukaisesti.

Teknisen määräyksen luokittelu

41. Yhdistetyissä asioissa Albers ym., tuomio 11.5.1999, esittämässäni ratkaisuehdotuksessa [30] katsoin, että direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1 ja 5 kohdassa käytetty sanamuoto on laadittu riittävän selvästi, täsmällisesti ja yleisesti, jotta sitä voidaan soveltaa ennakkoratkaisukysymysasioita käsiteltäessä esille tuleviin erilaisiin tilanteisiin. Ratkaisuehdotuksessa selvitettiin myös kaikki ne tekijät, jotka on otettava huomioon kyseisen säännöksen mukaisen "teknisen määräyksen" määritelmän soveltamisessa.

29 — Ks. ranskankielisen käännöksen s. 10 ja 16.

30 — Yhdistetyt asiat C-425/97—C-427/97 (Kok. 1999, s. I-2947, ratkaisuehdotuksen 15—19 kohta).

42. Siten direktiivin 83/189/ETY edellä mainittujen säännösten ja yhteisöjen tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön [31] perusteella voidaan todeta seuraavaa:

— *kansallisen normin sisältö:* kyse on oltava useasta virallisesta määräyksestä, jotka liittyvät tuotteen ominaisuuksiin;

— *kansallisen normin antaja*: antajana ei saa olla paikallisviranomainen vaan muu kansallinen viranomainen;

— *kansallisen normin vaikutukset*: normin on oltava tosiasiallisesti tai oikeudellisesti pakottava ja sillä on oltava omia oikeusvaikutuksia; [32]

— *kansallisen normin laiminlyönnistä määrättävät seuraamukset:* laiminlyönnistä on seurattava tuotteen myyntiä tai käyttämistä koskeva kielto jäsenvaltion alueella tai merkittävässä osassa tätä aluetta. Toisin sanoen ainoastaan sellaista kansallista normia, joka saattaa "tosiasiallisesti tai mahdollisesti rajoittaa yhteisön sisäistä tavarakauppaa suoraan tai välillisesti", [33] voidaan pitää direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettuna teknisenä määräyksenä.

43. Toisin kuin suurin osa esillä olevassa asiassa huomautuksia esittäneistä tahoista [34] katson, että riidanalainen asetus täyttää todellisuudessa edellä mainitut edellytykset.

44. *Ensiksi* ajoneuvot ovat autoteollisuuden tuotteita, ja tämän vuoksi ne ovat direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuja "teollisesti valmistettuja tuotteita".

45. *Toiseksi* direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti merkintä päivämäärästä, jona ajoneuvo on ensimmäisen kerran hyväksytty liikenteessä käytettäväksi, on virallinen merkintä, joka sisältyy hallinnolliseen asiakirjaan (rekiste-

31 — Erityisesti em. asia CIA Security International ja em. asia Bic Benelux.

32 — Ks. em. asia CIA Security International, tuomion 29 ja 30 kohta.

33 — Ks. em. asia Bic Benelux, tuomion 19 kohta.

34 — Ks. Itävallan hallituksen (ranskankielisen kieliversion s. 6 ja 7), Belgian hallituksen (s. 2), Ranskan hallituksen (6.1—6.3 kohta), Alankomaiden hallituksen (87—93 kohta) ja komission (66—71 kohta) esittämät huomautukset.

riote) ja jolla määritellään tiettyjä tuotteen (ajoneuvo) ominaisuuksia. Päivämäärä on erotteleva, tunnistettava seikka, jonka perusteella ajoneuvo voidaan tunnistaa ja yksilöidä toisiin ajoneuvoihin nähden.

Siten päivämäärä, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäistä kertaa liikenteessä käytettäväksi, määrää sen päivän, jona toimivaltaiset viranomaiset ovat virallisesti hyväksyneet käytön, johon tuote oli tarkoitettu, sekä sen, kuinka kauan tuotetta mahdollisesti voidaan käyttää tähän tarkoitukseen. Sitä paitsi tämän päivämäärän perusteella määräytyvät tietyt edellytykset, jotka liittyvät "tuotteen käyttöön", kuten velvoite katsastuttaa ajoneuvo tietyin väliajoin. Itse asiassa direktiivin *96/96/EY*[35] mukaan ajoneuvo on katsastettava neljäntenä vuotena "ajoneuvon ensimmäisestä käyttöönotosta".[36]

Lisäksi riidanalaisen asetuksen säännöksistä käy ilmi, että päivämäärä, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäistä kertaa liikenteessä käytettäväksi, on suora heijastus tietyistä teknisistä tiedoista, jotka koskevat ajoneuvon *ikää*. Siten mainitun asetuksen mukaisesti sen päivämäärän määrittäminen, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäistä kertaa liikenteessä käytettäväksi, on riippuvainen muun muassa seuraavista teknisistä tiedoista, kuten:

a) ajoneuvossa on/ei ole "selviä merkkejä käytöstä";

b) ajoneuvo on uusi tai käytetty;

c) ajoneuvolla ajettujen kilometrien määrä, joka on tapauskohtaisesti pienempi tai suurempi kuin 2 500 km ja

d) ajoneuvo on/ei ole ollut aikaisemmin rekisteröitynä Alankomaissa tai ulkomailla, sekä tällaisen rekisteröinnin mahdollinen kesto.[37]

46. *Kolmanneksi* Alankomaiden liikenneasioista ja yleisistä töistä vastaava ministeri on antanut riidanalaisen asetuksen.[38] Sen on siten antanut muu kansallinen viranomainen kuin paikallisviranomainen.

35 — Moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen katsastusta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 20 päivänä joulukuuta 1996 annettu neuvoston direktiivi 96/96/EY (EYVL 1997, L 46, s. 1).

36 — Tämä aika voidaan alentaa yhteen vuoteen kysymyksessä olevasta ajoneuvoluokasta riippuen: ks. direktiivin 96/96/EY liite I.

37 — Tältä osin on tärkeää todeta, että päivämäärä, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäisen kerran liikenteessä käytettäväksi, sisältyy alankomaalaisten rekisteriotteiden I osaan, joka sisältää ajoneuvon "yksityiskohtaiset tekniset tiedot" (ks. Alankomaiden hallituksen huomautusten 43 ja 44 kohta).

38 — Ks. ennakkoratkaisupyynnön ranskankielisen käännöksen s. 4.

47. *Neljänneksi* ei tuskin ole epäilystä siitä, että riidanalainen asetus sisältää säännöksiä, joiden noudattaminen on pakollista ajoneuvojen myymiseksi ja käyttämiseksi Alankomaiden alueella. Siten luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ei noudata rekisteröintimenettelyä, jonka perusteella DW määrittelee päivämäärän, jona ajoneuvo on ensimmäisen kerran hyväksytty liikenteessä käytettäväksi, ei voi laillisesti myydä tai käyttää ajoneuvoa Alankomaiden alueella. Riidanalainen asetus on siten toimi, joka saattaa tosiasiallisesti tai mahdollisesti rajoittaa yhteisön sisäistä tavarakauppaa suoraan tai välillisesti. [39]

ajoneuvojen rekisteröinti kuuluu jäsenvaltioiden julkisen vallan etuoikeuksiin. Kansallisten rekisteröintiä koskevien säännösten pääasiallisena tarkoituksena on nimittäin mahdollistaa se, että toimivaltaiset viranomaiset voivat tunnistaa henkilöt, jotka ovat rikkoneet tieliikennelakia, ja määrätä asianmukaisista sanktioista. Siten vastaavanlaisiin säädöksiin ei tule soveltaa direktiiviä 83/189/ETY.

Tätä väitettä ei voida hyväksyä.

48. Siten riidanalaista asetusta on pidettävä direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna "teknisenä määräyksenä".

Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut asiassa Lemmens 16.6.1998 antamassaan tuomiossa, että " — — mikään direktiivissä [83/189/ETY] ei viittaa siihen, että sen 1 artiklassa tarkoitetut tekniset määräykset suljettaisiin tiedoksiantamisvelvollisuuden ulkopuolelle, jos ne kuuluvat rikosoikeuden alaan, ja että direktiivin soveltamisala olisi rajoitettu tuotteisiin, jotka on tarkoitettu käyttötarkoituksiin, jotka eivät kuulu julkisen vallan tehtäviin. — — direktiiviä [83/189/ETY] sovelletaan teknisiin määräyksiin riippumatta syistä, joihin niiden toteuttaminen perustuu". [40]

49. Osa kirjallisia huomautuksia esittäneistä osapuolista arvioi kuitenkin, että

50. Siten on vielä tutkittava, oliko Alankomaiden viranomaisten annettava riidan-

39 — Lisäksi ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi (ranskankielisen käännöksen s. 17 ja 18), että riidanalaisella asetuksella on todennäköisesti myös muita vaikutuksia tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen. Näyttää näet siltä, että tietyissä jäsenvaltioissa ajoneuvojen valmistajat asettavat niiden viralliseen jakeluverkkoon kuuluville jälleenmyyjille velvoitteen rekisteröidä sellaiset ajoneuvot, jotka on tarkoitettu jälleenmyytäviksi rinnakkaistuojille, heti, kun kyseiset ajoneuvot lähtevät tehtaalta. Siten erona virallisiin jälleenmyyjiin rinnakkaistuojat voivat saada mainituilta jälleenmyyjiltä vain ajoneuvoja, jotka on jo rekisteröity vientimaassa. Riidanalaisessa asetuksessa asetetaan kuitenkin "avoimen" rekisteriotteen, eli rekisteriotteen, joka ei sisällä mitään merkintää aikaisemmasta rekisteröinnistä, nimenomaiseksi antamisedellytykseksi se, että ajoneuvo ei ole ollut Alankomaiden ulkopuolella rekisteröitynä *enempää kuin kaksi päivää*. Nederlandse Raad van State päättelee näistä seikoista, että riidanalaisen asetuksen johdosta ajoneuvojen rinnakkaistuonti on vaikeampaa kuin virallinen tuonti (ks. neljännen kysymyksen sanamuoto).

40 — Asia C-226/97, Lemmens, tuomio 16.6.1998 (Kok. 1998, s. I-3711, 20 kohta).

alainen asetus komissiolle tiedoksi direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan mukaisesti, vai olivatko ne vapautettuja tästä velvoitteesta mainitun direktiivin 10 artiklan mukaisesti.

veren alkoholipitoisuudesta oli hankittu mainittujen alkometrien avulla.

Tiedoksiantovelvollisuus

Tässä yhteydessä yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että " — — vaikka teknisten määräysten tiedoksi antamatta jättäminen, joka on virhe niiden hyväksymismenettelyssä, aiheuttaa sen, että niitä ei sovelleta siltä osin kuin ne estävät näitä määräyksiä vastaamattoman tuotteen käytön tai myynnin, *se ei sitä vastoin tee tiedoksi antamatta jääneiden määräysten mukaisen tuotteen käyttämistä kokonaisuudessaan lainvastaiseksi.*" [41]

51. Aluksi lienee hyödyllistä selittää, voiko Snellers tosiaankin vedota yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-194/94, CIA Security International, annettuun tuomioon kansallisessa tuomioistuimessa.

Yhteisöjen tuomioistuin katsoi näet kyseisessä asiassa, että kansalliset säännökset, joita sovellettiin pääasian syytettyihin — eli säännökset, joissa alkoholin vaikutuksen alaisena ajaminen kielletään ja joissa kuljettaja velvoitetaan puhaltamaan veren alkoholipitoisuuden mittaamiseen tarkoitettuun laitteeseen — olivat erilaisia kuin ne, joihin ei voi vedota oikeussubjektia vastaan sen vuoksi, ettei niitä ollut annettu tiedoksi. Siten yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että "se, että viranomaiset käyttävät tuotetta nyt käsiteltävänä olevan tapauksen kaltaisessa tapauksessa, ei ole omiaan luomaan kaupan estettä, joka olisi voitu välttää, jos tiedoksiantomenettelyä olisi noudatettu." [42]

52. Edellä mainitussa asiassa C-226/97, Lemmens, yhteisöjen tuomioistuin katsoi tarpeelliseksi rajoittaa direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan välitöntä oikeusvaikutusta.

Mainitussa asiassa kysymyksessä oli kansallinen säädös, jossa säädettiin niistä vaatimuksista, joita edellytettiin poliisin veren alkoholipitoisuuden mittaamisessa käyttämiltä alkometreiltä. Yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisua pyydettiin tällaisen säädöksen tiedoksiannon laiminlyönnin vaikutuksesta rikosoikeudenkäynteihin, jotka olivat vireillä alkoholin vaikutuksen alaisena ajaneita kuljettajia vastaan; näyttö

53. Edellä mainitusta asiassa Lemmens annetusta tuomiosta seuraa, että yhteisöjen

41 — Edellä alaviitteessä 40 mainittu asia, tuomion 35 kohta (kursivointi tässä).

42 — Edellä alaviitteessä 40 mainittu asia, tuomion 36 kohta.

tuomioistuimen asiassa CIA Security International antaman tuomion vaikutukset rajoittuvat ainoastaan henkilöihin, joiden *välittömässä intressissä* on se, että komissiolle tiedoksiantamatta jätettyjä kansallisia teknisiä määräyksiä arvioidaan direktiivin 83/189/ETY perusteella.

54. Esillä olevassa asiassa Snellersillä näyttää olevan tämän kaltainen intressi. Se on näet tuonut ajoneuvon rinnakkaistuonnilla ja pyytänyt sen rekisteröimistä Alankomaissa. Lisäksi se arvioi, että rekisteröintimenettelyssä sovellettavien sääntöjen vuoksi ajoneuvon jälleenmyyntiarvo alenee, joten säännöt rajoittavat tavaroiden vapaata liikkuvuutta. Snellersillä on siten välitön ja ilmeinen intressi siihen, että riidanalaiseen asetukseen sisältyvät tekniset määräykset arvioidaan direktiivin 83/189/ETY perusteella.

55. Tämän nojalla katson, että riidanalaiseen asetukseen ei voida soveltaa direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan tiedoksiantovelvollisuudesta tehtävää poikkeusta.

56. Tietojeni mukaan ei ole olemassa yhtään yhteisön säädöstä, jossa säädettäisiin suoraan tai välillisesti sitä, kuinka on määrättävä se päivämäärä, jona ajoneuvot hyväksytään ensimmäisen kerran liikenteessä käytettäviksi.

57. Yhteisöjen tuomioistuimen suullisessa käsittelyssä Alankomaiden hallitus viittasi kuitenkin ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista annettuun direktiiviin 1999/37/EY.[43]

Kyseisen direktiivin tarkoituksena on rekisteröintitodistusten ulkoasun ja sisällön yhdenmukaistaminen niiden ymmärtämisen helpottamiseksi, ja yhdenmukaistamisella pyritään myös edistämään jossakin jäsenvaltiossa rekisteröityjen ajoneuvojen vapaata liikkuvuutta muiden jäsenvaltioiden tieliikenteessä.[44] Kyseisen direktiivin I ja II liitteessä[45] edellytetään, että rekisteröintitodistuksiin on sisällyttävä "ajoneuvon ensimmäisen rekisteröinnin päivämäärä".

Nojautuen näihin edellä mainittuihin liitteisiin Alankomaiden hallitus katsoi, että direktiivillä 1999/37/EY poistettiin jäsenvaltioiden vapaus määritellä päivämäärä, jona ajoneuvo on otettu ensimmäisen kerran käyttöön niiden alueella. Ranskan hallitus sen sijaan katsoi, että direktiivissä 1999/37/EY ainoastaan asetetaan velvoite ilmoittaa rekisteröintitodistuksissa päivämäärä, jona ajoneuvo on rekisteröity ensimmäisen kerran, mutta direktiivin tarkoituksena ei ole säädellä sitä *tapaa*, jolla

43 — 29 päivänä huhtikuuta 1999 annettu neuvoston direktiivi (EYVL L 138, s. 57).

44 — Ks. direktiivin 1999/37/EY kolmas perustelukappale.

45 — Ks. liitteissä I ja II oleva V.B kohta.

jäsenvaltiot säätävät tästä päivämäärästä niiden kansallisessa lainsäädännössä.

58. Katson kuitenkin, ettei yhteisöjen tuomioistuimen tarvitse ratkaista tätä kysymystä, kun se arvioi, olivatko Alankomaiden viranomaiset vapautettuja direktiivin 83/189/ETY mukaisesta tiedoksiantovelvollisuudesta vai eivät.

Riittävää on näet todeta, että neuvosto antoi direktiivin 1999/37/EY *29 päivänä huhtikuuta 1999* eli runsaasti riidanalaisen asetuksen antamisen jälkeen (joka annettiin 9.12.1994). Tämän viimeksi mainitun asetuksen antamisajankohtana direktiivissä 1999/37/EY ei siten säädetty mitään velvoitetta, jota Alankomaiden hallituksen olisi tullut noudattaa.

59. Näissä olosuhteissa katson, että Alankomaiden viranomaisten olisi tullut antaa riidanalainen asetus komissiolle tiedoksi direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan mukaisesti.

60. Ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa kolmanteen kysymykseen siten, että päivämäärä, jona ajoneuvo on otettu ensimmäisen kerran liikenteessä käytettäväksi, on direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tekninen eritelmä, ja että kansallinen säädös, jossa säädetään kyseisen päivämäärän määrittelemistavasta, on kyseisen direktiivin 1 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu tekninen määräys. Ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa myös, että jäsenvaltio, joka antaa edellä kuvatunlaisen kansallisen säädöksen, on velvollinen antamaan sen komissiolle tiedoksi direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan mukaisesti.

Muut kysymykset

61. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että Nederlandse Raad van Staten esittämät muut kysymykset on esitetty yhteisöjen tuomioistuimelle vain, jos toiseen tai kolmanteen kysymykseen annettaisiin kielteinen vastaus.[46] Koska ehdotan, että näihin kysymyksiin vastataan myöntävästi, ei ole tarpeen tutkia sitä, onko esillä pääasiassa kysymyksessä olevan kaltainen kansallinen säädös perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan vastainen.

46 — Nederlandse Raad van State on näet nimenomaisesti katsonut ennakkoratkaisupyynnössään seuraavaa: "Jos riidanalainen asetus olisi pitänyt antaa tiedoksi, tiedoksiannon laiminlyönnin ja edellä mainitusta asiassa Securitel annetun tuomion perusteella asetusta ei tule soveltaa. Jos kysymyksiin 2 ja 3 annettavista vastauksista johtuu, että asetusta ei tullut antaa tiedoksi, on tutkittava, merkitseekö asetus EY:n perustamissopimuksen 30 artiklassa tarkoitettua kiellettyä kaupan rajoitusta" (ranskankielisen käännöksen s. 16).

Ratkaisuehdotus

62. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Jollei asianomaisen jäsenvaltion toteuttamista täytäntöönpanotoimenpiteistä muuta johdu, on todettava, että arvioitaessa, onko 9.12.1994 annettu kansallinen säädös teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetussa neuvoston direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettu tiedoksiantovelvollisuuden piiriin kuuluva tekninen määräys, on sovellettava kyseistä direktiiviä, sellaisena kuin se on muutettuna 22.3.1988 annetulla neuvoston direktiivillä 88/182/ETY, eikä huomioon ole otettava direktiivin 83/189/ETY olennaisesta muuttamisesta toisen kerran 23.3.1994 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 94/10/EY siihen tehtyjä muutoksia.

2) Päivämäärä, jona ajoneuvo on hyväksytty ensimmäisen kerran liikenteessä käytettäväksi, on direktiivin 83/189/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/182/ETY, 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tekninen eritelmä, ja kansallinen säädös, jossa säädetään kyseisen päivämäärän määrittelemistavasta, on kyseisen direktiivin 1 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu tekninen määräys.

Jäsenvaltio, joka antaa edellä kuvatunlaisen kansallisen säädöksen, on velvollinen antamaan sen komissiolle tiedoksi direktiivin 83/189/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/182/ETY, 8 artiklan mukaisesti.